

Treći najveći švedski grad direktno je spojen s Kopenhagrenom u Danskoj

*Zadnjih petnaestak godina, od ružnog pačeta, postao je prava ljepotica s mnoštvom turističkih zanimljivih trgovina, zgrada, parkova, plaže *To je grad biciklista, gdje 40% stanovništva ide na posao ili u školu biciklom

Treći najveći švedski grad je Malmö s 272.000 stanovnika. Nalazi se na jugu zemlje u pokrajini Skanen i preko oresundskog mosta i tunela direktno je spojen s Kopenhagrenom u Danskoj. Posebno se razvio u zadnjih petnaestak godina. Od ružnog pačeta, postao je prava ljepotica s mnoštvom turističkih zanimljivih trgovina, zgrada, parkova, plaže. Teško da se može obići za jedan dan. Malmö ima svoj aerodrom, mada se daleko veći broj letova nudi preko danskog aerodroma, odakle se stiže polusatnom vožnjom vlakom, poput nas. To je grad biciklista, gdje 40% stanovništva ide na posao ili u školu biciklom, bilo da je sunce ili kiša. Stoga ne čude veliki parkinzi za bicikle uz željezničke i autobusne postaje, na trgovima i ulicama, kao i veliki broj biciklističkih staza.

Hyllie

Prva stanica vlaka je u novom dijelu grada Hyllie, gdje smo presjeli za Tre-

lleborg na jugu. Tu je izgrađen Emporia, jedan od najvećih shopping centara Skandinavije. Mogu se naći i neki nama nepoznati brandovi sjevera Europe ili uživati u nekom od restorana i kafića. Pored njega je nova sportska dvorana Malmö Arena koja može primiti do 15.500 gledatelja. Cijeli taj dio se ubrzano gradi modernim zgradama.

Željeznička stanica

Konačno stižemo u Malmö na željezničku stanicu (Malmö centralstation) izgrađenu od cigle 1856. g. i s novim dijelom od stakla. Pored nje je bijela zgrada s tornjem autobusne stanice, a prekoputa stara zgrada burze, koja je sada kongresni centar. U sklopu nje je informativno turistički centar, gdje se može dobiti sve za obilazak grada, od mapa do savjeta. Straža prema moru je zanimljiva zgrada pošte i veliki parking. Dalje se nastavlja kompletno izgrađen novi dio grada na prostoru starih brodogradilišta

Oresund

Preko oresundskog kanala između Danske i Švedske izgrađen je 2000. g. najduži most Europe i pravo arhitektonsko čudo. Most je dug 8 km i nose ga nategnute sajle razapete između dva stupa visine po 204 metra. Most je na dva kata. U donjem prolaze dva kolosijeka pruge, a na gornjem autocesta. Nakon toga cesta i pruga 4 km idu preko uskog otočića, a onda odlaze ispod mora tunelom sljedeća 4 km. Cijena prelaska autom je 48€, ali za one koji često prelaze je mnogo niža. Svakih dvadeset minuta ga prelazi vlak koji spaja Kopenhagen i Malmö. Mnogo kraći most od 4,5 km se trebao graditi na nazužem dijelu tjesnaca, 70 km sjevernije između Helsingbora i Helsingbora u Danskoj. Ipak je pobijedila struja da je bolje spojiti dva veća grada bez obzira na cijenu koštanja.

Neboder Zakretanje torza

i industrijskih postrojenja, o čemu više poslije. Grad je ispresjecan s nekoliko kanala spojenim s morem, pa je baš tu moguće se ukrcati za jednosatni obilazak grada malim brodićima bez krova (Rundan boat tour).

Katedrala

S kanala se vidi visoki crkveni toranj. Izbijamo na trg gdje je Katedrala Sankt Petri Kyrka impozantna građevina od cigle s visokim šiljatim zvonikom i tornjevima. Smatra se da je to najstarija građevina u gradu, podignuta početkom 14. stoljeća. Unu-

trašnjost spartanski bijela u duhu same protestantske crkve, s nekim vrijednim umjetničkim djelima sakralne umjetnosti. Tu se održavaju i koncerti. Par koraka dalje je još jedna zanimljiva crkva. Caroli kyrka crveno bijela kombinacija.

Trgovi grada

Prelazimo preko kanala i idemo do najvećeg i najstarijeg glavnog gradskog trga Stortorget. Najljepša zgrada je gradska vijećnica Radhuset izgrađena 1546. g. u gotičkom stilu i obnovljena 1800. g. Nekada se mo-

Najveći i najstariji glavni gradski trg Stortorget

Preobražaj krajolika

Najveći preobražaj grad je doživio zamjenjujući staro brodogradilište i industrijska skladišta i hale na poluotoku Västra Hamnen u modernu poslovno stambenu zonu. Taj prostor je otet od mora 1800. g. kako bi se dva stoljeća kasnije počeo pretvarati u ovo danas nakon međunarodnog arhitektonskog natječaja. Na samom rubu zone, odmah do grada na kanalu, izgrađena je lani koncertna dvorana Malmö Live, s najboljom akustikom Švedske. U sklopu je i kongresni centar i hotel. Prostorom dominira od 2005. g. neboder Zakretanje torza, koji je projektirao svjetski poznati španjolski arhitekt Santiago Calatrava. To je sa 190 metara bila tada najviša zgrada u Skandinaviji. Dјeluje kao da ju je netko usukao za 90°. Ubrzano su nikli parkovi, šetnice, plaže, bazeni, univerzitet, hoteli, World Trade Center, TV postaja, poslovne i upravne zgrade, parkirališta, trgovski centar i mnoštvo ekološki orientiranih apartmana i kuća. Posebno su upečatljive šarena kuće europskog sela na kanalima i jedan od najvećih skateboard i boulder parkova Europe. Ovo bi trebao vidjeti svaki urbanist i arhitekt. Još uvijek se gradi, jer svatko ko drži do sebe želi tamo. Ili kupiti ili iznajmiti poslovni prostor ili stan.

gu pogledati tri dvorane kada se uđe preko restorana, koji poslužuje tradicionalna švedska jela, kao smorgasbord buffet ili kako mi kažemo švedski stol. Neke zgrade pomalo podsjećaju na flamansku arhitekturu s trokutastim zabatima. Na samom trgu je mnoštvo drveća. Konjanik je kralj Karl Gustav X., a pored je i fontana. Do njega je odmah Lilla Torg što je u prijevodu Mali trg. To je cen-

tar života grada, s mnoštvom restorana i kafića i noćnih klubova u prekrasnim riglovanim kućama s drvenim gredama, koje ga okružuju i protežu se i u okolnim uličicama. Södergatan je pješačka zona i glavna ulica s trgovinama. Spaja glavni trg s Gustav Adolfs trgom, pored koga se nastavlja malo čudna kombinacija parka i groblja. Sve trgrove praktično spaja nekoliko ulica u jednu dugu pješačku zo-

Malmöhus Slott je najstarija očuvana utvrda u nordijskim zemljama izgrađena u renesansom stilu 1434.g.

nu prepunu trgovina. Izlazimo na kanal koji okružuje centar s južne strane i šetamo duž njega. Prolazimo pored velike robne kuće Hansa i kroz novi dio grada. U zgradi iz 1901. g. se smjestio Muzej moderne umjetnosti Moderna museet. Cijele obitelji mogu doći na radionice koje se organiziraju. Izložbe organizira muzej iz Štokholma.

Tvrđava

Malmöhus Slott je najstarija očuvana utvrda u nordijskim zemljama izgrađena u renesansom stilu 1434. g. od kralja Erika Pomernaskog, kralja Danske, Švedske i Norveške. Okružena je vodom s dvije čudne okrugle kule. Tu se trebao preseliti dvor, ali su kralja brzo proglašili ludim i smijenili ga. Tako nažalost Malmo nije nikada bio prestolnica. Danas je muzej gdje se može vidjeti svašta, od prepariranih životinja, geoloških nalaza, oružja, namještaja, slike. Pored njega je jedan od popularnih parkova Slottsparken. Tu pravi Švedani odlaze u šetnju i na, kod nas već zaboravljeni pojам, piknik. Tehnički muzej se nalazi nedaleko od tvrđave, ali nismo ulazili unutra.

Parkovi i plaže

Pored već spomenutih, popularno odredište za odmor i opuštanje je i Folkets park, gdje je mnoštvo zabavnih sadržaja posebno za djecu. Za odrasle je kuća kulture, plesna dvorana, često se zajednički gledaju utakmice na velikim ekranim. Stotinjak metara dalje na trgu Möllevängstorget mogu se pronaći razni lokali i štandovi s hranom raznih svjetskih kuhinja. U gradu živi 174 raznih nacija, koji su donijeli sa sobom svoju hranu i običaje. Na južnom rubu grada je ljetnikovac Katrinetorp, s engleskim parkom i ružama, restoranima, a mogu se kupiti i sadnice za ponijeti kući. U Ribersborgu su plaže i drvena konstrukcija kupališta s terasama za sunčanje i saunama i popularni restoran. U ljetnim mjesecima se pleše, igra odbojka na pijesku, šeta, trči, rola i vozi bicikl duž popularne šetnice uz plažu.

Malmo Rundan boat tour

Konačno još jedan pogled na grad na drugačiji način. Vožnja kanalima spojenim s morem malim brodićima bez krova (Rundan boat tour). Na nekima imate stolove, pa se može izvaditi hrana i jesti. I mi smo prošli jedan krug i sagledali grad iz potpuno nove perspektive, prošavši i lučkim dijelom sve do otvorenoga mora. Vidjeli smo i najnoviji dio grada. Vodičkinja je bila prava glumica, gestikulirajući i naglašavajući svaku riječ uz mnogo humoru. Mirno je sjedila na vrhu brodića, dok su joj mostovi ispod kojih smo prolazili bili svega par centimetara iznad glave.

*tekst i foto:Boris Pletikosa
www.pletikosa.com*

Katedrala Sankt Petri Kyrka imozantna građevina od cigle s visokim šiljatim zvonikom i tornjevima

Vožnja kanalima spojenim s morem malim brodićima bez krova (Rundan boat tour)